

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII  
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA  
SECȚIUNEA B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile  
altor minorități și pentru românii din diaspora  
Etapa națională  
11 aprilie 2025  
Clasa a IX-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

**Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:**

**A.**

Mihai desprinsese o oglindă din cui, fără a fi băgat de seamă, și o aduse înaintea Tincuței. Aceasta, roșise deja, se făcu stacojie pe când toți cei de față râdeau. Fata se-ncercă să râdă și ea, dar o podidi plânsul, și repede, ieși și se ascunse la dânsa în odaie. Sașa se uită lung la frate-său, nemulțumită de gluma lui.

- Mihai, astea sunt glume nesărate. Te rog să nu mai faci asemenea lucruri.
- Da' ce-am făcut, maman dragă? Am glumit, zise el, nenorocit că fusese pricina unei asemenea scene.

Sașa ieși și se duse după Tincuța. Când se întoarse, îi găsi pe toți tăcând, parcă cine știe ce se-ntâmplase: atâta înrăurire au lacrimile asupra oamenilor. Numai subprefectul, holtei bătrân, călit în ale istericalelor femeiești, cum zicea el, încerca să mai glumească. Sașa luă pe băiat și-l duse, cam vrând-nevrând, la Tincuța, să-i ceară iertare.

- Bine, maman, ce-am făcut, ca să-mi cer iertare? zicea băiatul, mergând cu sila.

El și cu toți frații chemau pe Sașa „maman”.

- Ai supărat pe Tincuța. Eu nu vreau să am copii rău crescuți.

Băiatul se uită lung la soră-sa și se opri în loc.

- Maman, nu mă umili. Viu eu singur să cer iertare.

Soră-sa se gândi o clipă și, parcă mișcată de vorba băiatului, îi îndreptă legătura la gât și porni singură înainte. După câteva minute, el intră în urma ei la Tincuța, și, foarte firesc, îi luă mâna și o rugă să-l ierte. Fata se uita în jos, fără a zice o vorbă.

- Îl ierți, Tincuța dragă, nu-i așa? o întrebă Sașa.

Tincuța își ridică ochii spre el, bufnind încet, de răs sau de plâns, nu se știa bine.

Astfel se împăcară lucrurile. (...)

Când ajunseră acasă, toți deteră năvală la coana Diamandula. Bătrâna îi aștepta, stând grecește în fundul patului, cu ochelarii ridicați pe vițele rare de păr și cu o pereche de mătănii în mână. (...)

Damian se duse drept la ea și-i apucă amândouă mâinile, pe care i le sărută cu toată căldura sufletului, mișcat de a o revedea și mai ales de a o revedea într-o asemenea stare: i se părea că scăzuse, se redusese la jumătate din ceea ce era când o lăsase. Lacrimile-i veneau în ochi fără să și le poată opri și se plecă din nou pe mâinile bătrânei. Ea se uită la el, dând încet din cap și de-abia vorbind:

- Bine-ai venit, mamă... Ești ostenit?
- Nu sunt ostenit.
- Dacă ești ostenit, du-te de te culcă.
- Sărut mâna, mamă, nu sunt ostenit.
- Acuma, că te știu aici, mă simt bine. Poți să te odihnești dacă vrei...
- Mai pe urmă. Acum lasă-mă să stau lângă d-ta.

Ea îl sărută din nou și-l lipi de sufletul ei călător, parcă ar fi vrut să-și anine cugetul de corpul puternic al fiului său spre a nu se mai despărți niciodată de el. Se uita la dânsul lung și-l mângâia pe păr și pe umeri, într-o nedumerire de fericire fără înțeles pentru alții, în care regăsea icoana bărbatului ei, mort de demult, icoana lui Matei copil și pe aceea a tânărului plecat în străinătate de ani întregi. Nimic nu i se părea mai frumos, mai nobil, mai dulce, decât chipul acelui om, idealizat prin 7 ani de depărtare. Când el se scula, ochii ei îl urmăreau prin

casă; când îl vedea râzând, râdea și ea, fără să știe de ce; când ieșea câte un moment să mai respire, întreba încet și cu sfială „unde e Matei? dacă vrea să fumeze, să fumeze aici, că nu mă supără”, deși în realitate fumul de țigară o îneca. Conu Dinu veni la dânsa, vesel, și o întrebă tare, ca să-l audă:

- Ești mulțumită?
- Tare mulțumită, mamă.
- Ei, atunci fă-te bine și scoală-te, să ieși la plimbare cu el.

Ea dete din cap:

- Eu bine nu mă mai fac... dar sunt fericită. Măcar câteva zile dacă aș mai trăi să-l mai văd...

Duiliu Zamfirescu, *Viața la țară*

## B.

Educația în familie este foarte importantă, deoarece este prima și cea mai influentă formă de educație pe care o primesc copiii. Părinții și familia au un rol crucial în dezvoltarea copiilor întrucât aceștia sunt modelele lor principale și îi învață cum să interacționeze cu lumea înconjurătoare. În familie, copiii învață valorile fundamentale, cum ar fi onestitatea, responsabilitatea și compasiunea de la părinți și membrii familiei. Aceste valori le vor fi utile pe tot parcursul vieții. Tot în familie copiii învață cum să își organizeze timpul și să își stabilească obiective, abilități esențiale pentru succesul pe termen lung în viață.

Comunicarea este cheia succesului în relațiile interpersonale și în mediul de lucru. Familia este locul în care copilul învață să comunice deschis și să asculte, să își dezvolte o stimă de sine sănătoasă. Părinții sunt cei care oferă sprijin emoțional și încurajare, astfel încât copiii să se simtă bine în propria piele. În familie, copiii învață despre reguli și responsabilități și înțeleg că acțiunile lor au consecințe. Această învățare poate fi aplicată și în alte aspecte ale vieții, cum ar fi în mediul de lucru sau în comunitate. Educația în familie este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și pentru pregătirea lor pentru viitor. Este important ca părinții să ofere un exemplu pozitiv și sprijinul necesar pentru a asigura succesul copiilor lor.

Educația în familie reprezintă procesul prin care părinții își învață copiii cum să interacționeze cu ceilalți și cum să se dezvolte ca persoane. Acest proces începe încă de la naștere și continuă pe tot parcursul vieții copilului.

Părinții sunt primele și cele mai importante modele de comportament pentru copiii lor. Educația în familie se referă la procesul prin care părinții își învață copiii cum să se comporte și să funcționeze în societate, le transmit valori și principii morale și le oferă informații și abilități necesare pentru a reuși în viață. Această formă de educație este extrem de importantă, deoarece părinții și familiile sunt primele și cele mai importante influențe în viața copiilor lor.

Educația în familie poate include o varietate de activități, cum ar fi cititul împreună, jocurile educaționale, discuțiile despre valorile și principiile morale, învățarea abilităților de comunicare și gestionare a emoțiilor, precum și dezvoltarea abilităților practice, cum ar fi gătitul sau repararea lucrurilor.

Deși educația în familie este importantă, trebuie spus că părinții și bunicii nu sunt singurele surse de informații și educație pentru copii. Școlile și comunitățile pot oferi, de asemenea, o varietate de oportunități educaționale care pot completa educația în familie. Însă responsabilitatea părinților în ceea ce privește educația copiilor lor este foarte importantă și nu trebuie subestimată. Există o serie de lucruri pe care părinții le pot face pentru a asigura succesul școlar al copiilor lor, precum asigurarea unei bune comunicări cu profesorii, participarea la întâlnirile cu părinții, alocarea timpului necesar pentru a ajuta copiii să-și facă temele și să studieze, alegerea unei școli potrivite pentru copii, încurajarea unui stil de viață sănătos etc.

Părinții ar trebui să aibă o comunicare deschisă și transparentă cu profesorii copiilor lor pentru a putea afla mai multe despre progresul acestora și pentru a putea interveni în cazul în

care apare o problemă, ar trebui să participe la întâlnirile cu părinții organizate de școală pentru a afla mai multe despre modul în care copiii lor se descurcă la școală și pentru a discuta cu profesorii despre orice probleme care pot fi întâmpinate.

De asemenea, este important ca părinții să-și încurajeze copiii să-și facă temele și să studieze regulat și să ofere sprijinul necesar în acest sens. Alegerea unei școli care se potrivește cu nevoile și interesele copiilor lor este, fără îndoială, un pas extrem de important.

Dorina Chiriță, *Educația în familie*, în *Edict, revista educației*, martie 2023  
<https://edict.ro/educatia-in-familie/>

### **Subiectul I** (30 de puncte)

**Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.**

1. Ilustrează, prin două exemple, o funcție a comunicării identificată în textul A. **5 puncte**
2. Menționează, pe baza textului B, valorile morale fundamentale învățate de copii în familie. **5 puncte**
3. Prezintă o trăsătură a personajului Sașa, din textul A, menționând modalitatea de caracterizare. **5 puncte**
4. Explică, pe baza textului B, acțiunile pe care le pot face părinții pentru a asigura succesul școlar al copiilor lor. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul A: *Se uita la dânsul lung și-l mângâia pe păr și pe umeri, într-o nedumerire de fericire fără înțeles pentru alții, în care regăsea icoana bărbatului ei, mort de demult, icoana lui Matei copil și pe aceea a tânărului plecat în străinătate de ani întregi. Nimic nu i se părea mai frumos, mai nobil, mai dulce, decât chipul acelui om, idealizat prin 7 ani de depărtare.* **5 puncte**

**Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.**

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

**În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.**

### **Subiectul al II-lea** (35 de puncte)

Imaginează-ți că ești coana Diamandula, personaj în textul *Viața la țară* de Duiliu Zamfirescu. Te afli în urmă cu 7 ani față de momentul din fragment, chiar înainte de a pleca fiul tău, Matei, în străinătate. Redactează un dialog între tine și acesta, de 150-200 de cuvinte, în care să prezinți valorile, regulile și responsabilitățile pe care trebuie să le respecte cât timp va fi plecat.

**Notă!**

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

### **Subiectul al III-lea** (35 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 400 de cuvinte, despre *importanța familiei în formarea valorilor și identității unei persoane*.

În redactarea eseului vei avea în vedere:

- precizarea rolului familiei în procesul de educație și de sprijin emoțional al unei persoane;
- prezentarea rolului familiei în formarea valorilor și identității unei persoane, prin referire la textele date;

- evidențierea activităților care pot contribui la educația în familie, prin referire la textul B;
- corelarea unei valori transmise în textul A cu o valoare importantă pentru tine;
- valorificarea experienței personale pe tema dată.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

**Notă!**

**Respectarea, în eseu, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.**

**Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 400 de cuvinte.**

**Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.**